

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Pomocná škola NONA, o. p. s. Nové Město nad Metují,
Rašínova 313**

Adresa: Rašínova 313, 549 01 Nové Město nad Metují

Identifikátor školy: 600 024 261

Termín konání orientační inspekce: 4. a 5. prosinec 2001

Čj.	091 1192/01-4009
Signatura	oi3nv302

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem Pomocné školy NONA, o. p. s. Nové Město nad Metují, Rašínova 313 (dále jen školy) je NONA - společnost zdravotně postižených, Rašínova 313, 549 01 Nové Město nad Metují. Ze Zakladací smlouvy této obecně prospěšné společnosti vyplývá, že poskytuje služby v oblasti výchovy a vzdělávání zdravotně postižených dětí s kombinovanými vadami, které nemohou vzhledem ke svému postižení nastoupit do první třídy základní nebo zvláštní školy. V souladu s tímto posláním jsou vzděláváni žáci s lehkou až středně těžkou mentální retardací kombinovanou s autistickými rysy, epilepsií, hyperkinetickým syndromem, poruchami chování, tělesným či zrakovým postižením apod.

Škola byla zřízena a zařazena do sítě škol, školských zařízení a předškolních zařízení 1. září 1996. Kapacita je stanovena na 4 žáky pomocné školy (PŠ) a 6 žáků přípravného stupně PŠ. Tento poměr není v tomto školním roce dodržen, žáků PŠ je 7 a v přípravném stupni 3 žáci.

Škola je jednotřídní, vzděláváno je 10 žáků v 7 skupinách:

Stupeň pomocné školy	Ročník v daném stupni	Počet žáků
Přípravný stupeň	2.	1
Přípravný stupeň	3.	2
Nižší stupeň	1.	2
Nižší stupeň	2.	1
Nižší stupeň	3.	2
Střední stupeň	1.	1
Střední stupeň	2.	1
		10

Povolený počet žáků ve třídě je překročen, současné pedagogické a hygienické podmínky neumožňují povolení výjimky. Výuku zabezpečují v souladu s platnými předpisy současně dvě pedagogické pracovnice.

Nadstandardní péče je poskytována jednak samotnou školou, dále v rámci komplexní péče Stacionáře NONA nebo společně s dalšími partnery. Cílem nadstandardní péče je zlepšit fyzickou a psychickou kondici dětí a tím přispět k jejich začlenění mezi zdravou populaci. V úterý děti plavou a cvičí v bazénu, ve středu docházejí v rámci hodin tělesné výchovy na rehabilitační cvičení, to vše v doprovodu pedagogických pracovníků školy. O druzích rehabilitace rozhoduje při pravidelných kontrolách lékař.

Další nadstandardní službou je zajišťování svozu a rozvozu žáků z okolních obcí. Poslední rozvoz je ve 14 hodin. Pokud rodiče pracují déle, mají žáci možnost zůstat v odpoledním centru stacionáře až do 15:30 hod.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hospitace se uskutečnily v hodinách smyslové výchovy, rozumové výchovy, věcného učení, čtení, počtů, pracovní a výtvarné výchovy.

Výchovně vzdělávací proces probíhá podle schváleného Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22 schváleného MŠMT s platností od 1. září 1997. Tento vzdělávací program je dodržován pouze rámcově, počet hodin věnovaných

jednotlivým předmětům je orientační, vzdělávací požadavky jsou operativně přizpůsobovány individuálním schopnostem a možnostem jednotlivých žáků, neboť postižení žáků jsou závažná a u všech je třeba pracovat podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP). Tento způsob výuky je v souladu s ustanovením § 4 odst. 9 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

IVP jsou zpracovány pečlivě a pro každého žáka zvlášť. Na první straně jsou uvedeny nacionální údaje žáka, údaje o jeho školním zařazení a tým pracovníků, kteří se na zpracování IVP podíleli. Na druhé straně jsou rozpracována opatření v následujících okruzích:

- společenská adaptabilita a sociální vztahy,
- pedagogická diagnostika,
- organizace práce,
- způsob hodnocení a klasifikace,
- pomůcky,
- zvláštní opatření,
- spolupráce s rodinou
- vyjádření rodičů.

Ve čtyřech případech chybí podpis rodičů stvrzující seznámení a souhlas s IVP jejich dítěte.

V poslední části jsou pak podrobně rozpracované úkoly vycházející z důkladného poznání každého žáka a jeho úrovně komunikačních schopností, sebeobsluhy, rozumových schopností, dále z jeho znalostí a vědomostí v jednotlivých předmětech učebních osnov.

Na výchovně vzdělávacím procesu se podílejí 3 pedagogické pracovnice (ředitelka, učitelka a vychovatelka). Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje pouze ředitelka. Učitelka ani vychovatelka tyto podmínky nesplňují, obě nemají požadované vysokoškolské vzdělání. V době vyučování jsou přítomni ještě další pracovníci, kteří však nemají uzavřený pracovní poměr se školou. Jsou to osobní asistenti žáků a vychovatelky ze stacionáře.

Přetrvává nedostatek vhodných prostor pro výuku. Jediná učebna je velmi malá, svými rozměry 24,88 m² (bez výklenku 23,72 m²) sice vzhledem k počtu žáků vyhovující, ale neumožňuje vytvoření podmínek podle druhu zdravotního postižení žáků. Nejsou vytvořeny relaxační koutky s odpovídajícím vybavením. K relaxaci, odpočinku, případně individuální práci se žáky je využívána herna stacionáře, kde probíhá běžný provoz a jejíž součástí je i jídelna. Ve všech prostorách je trvalý nepříjemný zápach, podle zaměstnanců způsobený pronikáním pachů ze školní kuchyně umístěné o patro níž.

Učebna je vybavena moderním školním nábytkem, výškově nastavitelnou lavici má každý žák pro sebe. Lavice nejsou přizpůsobeny rozdílné výšce žáků. Pro žákyni s kombinovaným tělesným postižením je zakoupena polohovací dětská lavice se stavitelnou pracovní plochou a rehabilitační židle.

Učebních pomůcek je dostatek. Jedná se většinou o názorné pomůcky, hlavně barevné kartičky s obrázky, loutky, učebnice a pracovní sešity pro pomocné školy, dětské knihy včetně leporel apod. Pomůcky jsou využívány účelně a jsou k dispozici pro všechny žáky. Didaktická technika nebyla v době inspekce využita, jeden z žáků pracoval v herně na počítači, kde z částí sestavoval obrázek. Jeho znalosti v ovládnutí programu byly dokladem toho, že práce na počítači je ve výuce běžně zařazována. Žáci mají možnost využívat množství speciálních vzdělávacích programů.

Výuka začíná denně v 7:15 hod. Učitelka v době do 8 hodin poskytuje žákům individuální logopedickou péči. Kolem 8. hodiny začíná dopolední blok, který trvá s jednou přestávkou do

11:30. Po obědě žáci odpočívají a ve 12:30 začíná odpolední blok, kdy je pravidelně zařazena pracovní a výtvarná výchova. Pokud dojde v průběhu výuky k jakýmkoliv problémům, žáci odcházejí do herny, kde o ně pečují vychovatelky stacionáře. Po různě dlouhém odpočinku se pak žáci do výuky vrací. Takto pojatá struktura výukových bloků odpovídá specifickým podmínkám třídy. Negativem je absence relaxačních chvil přímo ve výuce. Žáci stále seděli v lavicích, necvičili, nezpívali, nerelaxovali.

Jeden z žáků je na doporučení odborného lékaře vyučován v tzv. klidové místnosti, kde s ním po celou dobu pracuje asistent podle pokynů učitelky.

Výběr a množství probíraného učiva nebyly někdy přiměřené stupni postižení žáků, zvláště v přípravném stupni byly na žáky občas kladeny požadavky nad rámec učebních osnov.

Jak je popsáno výše, tvoří třídu deset žáků, kteří tvoří dle vyspělosti a délky školní docházky sedm skupin. Z tohoto důvodu není možné vyučovat vždy stejný předmět. V jednotlivých blocích jsou proto vyučovány předměty obdobného zaměření, např. smyslová výchova a počty, rozumová výchova s věcným učením apod.

Nedostatkem je chybějící diferenciaci podle schopností žáků, ve většině sledovaných hodin dělali všichni žáci stejnou práci, jen v jednom případě byla práce diferencována. Organizace výuky umožnila všem žákům se uplatnit. Mentální postižení spolu s obtížemi komunikace některých žáků neumožňovaly zařazení skupinových aktivit.

Vyučovací čas byl efektivně využit.

Pedagogické zásady přiměřenosti, soustavnosti a názornosti byly dodržovány.

Učitelky respektovaly individuální dispozice žáků, průběžně motivovaly žáky formou říkadel, písniček, obrázků a bez ohledu na dosažené výsledky hodnotily výhradně pozitivně. Průběžně žákům v práci pomáhaly, oceňovaly snahu a případný pokrok. Přístup učitelky k žákům byl velmi pěkný, přátelský, vstřícný.

Komunikativní schopnosti žáků byly rozvíjeny s různou úspěšností. Někteří žáci hovořili plynule, jiní téměř vůbec, jejich mluva byla nesrozumitelná, skládala se pouze z opakovaných jednotlivých slůvek či zvuků. I přesto se s nimi učitelky dokázaly domluvit a navázat s nimi přátelský kontakt.

Hloubka postižení žáků neumožnila posoudit jejich vztah k výuce. Projevy nežádoucího chování byly sledovány pouze u jedné žákyně s diagnostikovaným autismem, spíše převládala pasivita a lhostejnost.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako velmi dobrá. Personální podmínky jsou pouze vyhovující, podmínky psychohygienické průměrné. Přestože prostorové podmínky jsou pouze vyhovující, jsou materiální podmínky vzhledem ke kvalitnímu vybavení pomůckami celkově hodnoceny jako průměrné stejně jako organizování, formy a metody výuky. Motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako velmi dobré, oblast interakce a komunikace je průměrná.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry pro poskytování péče občanům s mentální retardací a kombinovanými vadami byly zpracovány již v začátku činnosti společnosti NONA. Byly podrobně popsány v inspekční zprávě čj. 093 121/98-4009. Protože podmínkou pro uskutečnění těchto záměrů jsou nové vyhovující prostory, které škola dosud nemá, zůstává koncepce beze změn. O možnosti nových prostor jsou vedena jednání a již v příštím týdnu má o jejich přidělení rozhodovat zastupitelstvo města na veřejném zasedání.

Je zpracován písemný dokument s názvem „Plán výchovně vzdělávacích činností, pracovních, rehabilitačních a ozdravných aktivit v průběhu školního roku 2001/2002“ (dále jen roční plán).

Plán odpovídá stanovené koncepci. Je rozpracován do měsíců, obsahuje údaje o organizaci školního roku, zajištění lékařských kontrol a s nimi souvisejících rehabilitací a cvičení v bazénu, součástí je rovněž plán hospitační činnosti.

Podává přehled o celkové činnosti školy: například dvakrát je plánován pobyt ve škole v přírodě s ozdravným rekondičním pobytem, dále účast na Mikulášském posezení, na vánoční a velikonoční výstavě, příprava pásma pro maminky a babičky k svátku, dětský den se soutěžemi, výlet na rozloučenou se školním rokem, drogová prevence formou pohádek na kazetě „Pohádky z mechu a kapradí“, výlet do Prahy na Matějskou pouť apod. Plán není průběžně vyhodnocován, ale přehled o akcích, které se uskutečnily, se následně objevuje ve výroční zprávě o činnosti školy.

Každé první pondělí v měsíci je porada, při které je hodnocen minulý měsíc a konkretizován plán činnosti a akcí na měsíc, který začíná. Zápis z těchto porad není pořizován, každý ze zúčastněných si dělá poznámky.

Všichni žáci mají zpracované individuální vzdělávací plány - viz strana 3 inspekční zprávy.

Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Ředitelka je ve škole zaměstnána na částečný úvazek v rozsahu 10 hodin týdně. Jinak zastává funkci ředitelky stacionáře. Činnost obou zařízení se trvale prolíná. Předsedkyní správní rady o. p. s. má ředitelka zpracovanou pracovní náplň, z které vyplývá její povinnost přímé práce s žáky v rozsahu 4 hodin týdně. Je absolventkou PF, obor ČJ + VV, absolvovala specializační studium výchovného poradenství a rozšiřující studium speciální pedagogiky.

Zástupce ředitele není vzhledem k velikosti školy jmenován, v případě nepřítomnosti ředitelky ji zastupuje učitelka. Písemné pověření k zastupování nebylo inspekci předloženo.

Jediným poradním orgánem je pedagogická rada, z jednání jsou pořizovány zápisy.

Organizační struktura není rovněž s ohledem na velikost školy písemně stanovena, ale z provedené kontroly vyplývá, že je funkční a umožňuje účinné řízení.

Údaje o žácích i zaměstnancích jsou uloženy v místnosti sousedící s ředitelkou, která zároveň slouží jako oddělení stacionáře.

Přístup k informacím je pracovníkům umožněn formou každodenního osobního styku.

Škola se úspěšně prezentuje na veřejnosti. Například v loňském školním roce se uskutečnilo 18 akcí přesahujících běžný rámec výchovně vzdělávacích činností. Dokladem o činnosti školy je kvalitně zpracovaná Výroční zpráva školy za školní rok 2000/2001. Provedená inspekce

potvrdila, že údaje v ní uvedené jsou v souladu se skutečností.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů jsou vzhledem k velikosti školy hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Nejdůležitějším prostředkem vedení školy je vzhledem k její velikosti operativní řízení, které je založeno na každodenním osobním styku ředitelky s ostatními pedagogickými pracovníky. Jak vyplynulo z provedené inspekce, je operativní řízení funkční a účinné.

Žádná z učitelek si nedoplňuje chybějící vysokoškolské vzdělání.

Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se účastní obě učitelky i ředitelka, vybírají si z nabídky vzdělávacích akcí takové, které jsou pro jejich práci přínosné a jsou určeny pro práci se zdravotně postiženými žáky (konference o vzdělávání mentálně postižených, seminář o autismu apod.).

Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků není písemně zpracován. Výše osobních příplatků je určována ředitelkou školy. Finanční prostředky na odměny jsou čerpány částečně z dotací ze státního rozpočtu, částečně ze sponzorských darů. Navrhuje a zdůvodňuje je ředitelka.

K pravidelnému sebehodnocení školy slouží pravidelně výroční zprávy o činnosti.

Vedení a motivování pracovníků je s ohledem na dlouhodobě chybějící odbornou a pedagogickou způsobilost pedagogických pracovníků hodnoceno jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti vůči celé organizační struktuře není zpracován. Je plánována pouze hospitační činnost, která se objevuje v ročním plánu školy. Ze znění ročního plánu vyplývá, že v tomto školním roce chce ředitelka uskutečnit 3 hospitace, a to v měsíci září, lednu a dubnu. Stanovila i cíle jednotlivých hospitací: individuální přístup k žákům, globální čtení a využívání výukových programů.

Kontrolu pedagogické dokumentace provádí ředitelka namátkově, kontrolu práce třídní učitelky formou hospitací i průběžně při vstupech do třídy.

Pořizované záznamy z hospitací učitelky podepisují a tím stvrzují seznámení se závěry hospitační činnosti.

Kontrola práce uklízečky je prováděna průběžně.

Nedostatky zásadního charakteru nebyly dosud ředitelkou zjištěny, drobné závady jsou neprodleně s dotyčným pracovníkem projednány.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání neinvestičních výdajů (NIV)

Rozpočet Pomocné školy NONA, o.p.s., Rašínova 313, Nové Město nad Metují není rozdělen na závazné ukazatele. Celková výše rozpočtu na rok 2000 byla 863 tis. Kč.

Z předloženého vyúčtování dotace poskytnuté pomocné škole vyplývá, že škola nevyčerpala tuto dotaci v plné výši.

dotace ze státního rozpočtu	skutečnost	rozdíl
863 000,--	763 496,20	99 503,80

Nevyčerpaná část dotace ve výši 99 503,80 Kč byla vrácena MŠMT dne 14. února 2001 na účet č. 6015-821001/0710.

Škola vede jednoduché účetnictví a zpracovává ho na počítači. Doklady jsou zakládány přehledně. Inventarizaci majetku provádí škola jednou za dva roky. Poslední inventarizace majetku byla provedena v roce 1999.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Na mzdové prostředky bylo v roce 2000 vynaloženo 333 581,-- Kč. Mzdové prostředky jsou využívány efektivně, neboť ředitelka pracuje na úvazek 0,235, ekonomka na úvazek 0,353, učitelka a vychovatelka na úvazek 1,00. Zákonné odvody (zdravotní a sociální pojištění) činily 117 760,-- Kč. V roce 2000 nebyla školou proplacena žádná přesčasová hodina. Vyplacené mzdy za 10/2000 včetně odvodů souhlasí na mzdovou rekapitulaci za tento měsíc. Osobní spisy jsou vedeny pro každého zaměstnance odděleně a jsou přehledné.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky pomocné škole nebyla přidělena.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Škola v roce 2000 nečerpala prostředky na pořízení investic.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy je vypracována na školní r. 2000/2001, obsahuje veškeré údaje požadované platným právním předpisem.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Namátkovou kontrolou přijatých faktur bylo zjištěno, že přidělené prostředky ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 34 968/98-21 ze dne 27. ledna 1999
- Zakladací smlouva obecně prospěšné společnosti Pomocná škola NONA ze dne 1. prosince 1998
- Statut Pomocné školy NONA, o. p. s. Nové Město nad Metují z 27. ledna 1999
- Dodatek č. 1 ke statutu Pomocné školy NONA ze dne 8. září 2000
- Jmenovací dekret ředitelky ze dne 27. ledna 1999
- Výroční zprávy za školní rok 2000/2001 schválené správní radou školy dne 19. září 2001
- Plán výchovně vzdělávacích činností, pracovních, rehabilitačních a ozdravných aktivit v průběhu školního roku 2001/2002 bez data a čj.
- Personální dokumentace vedená ve školním roce 2001/2002
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy a osobní dokumentace zdravotně postižených žáků vzdělávaných ve školním roce 2001/2002
- Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností - den zápisu 22. prosinec 1998
- Peněžní deník za rok 2000
- Inventurní seznam DDIM za rok 2001
- Vyúčtování dotace za rok 2000
- Inventura pokladní hotovosti k 31. prosinci 2000
- Vnitřní mzdový předpis platný od 1. září 2000
- Pracovní smlouvy a pracovní náplně všech zaměstnanců
- Pojistná smlouva č. 55 50 55 1417 s Českou pojišťovnou Náchod na soubor movitých věcí.

ZÁVĚR

Soukromá pomocná škola NONA, o. p. s. Nové Město nad Metují, Rašínova 313, se zabývá výchovou a vzděláváním žáků s mentálním postižením a kombinovanými vadami. Vhodně tak doplňuje síť speciálních škol v regionu, neboť děti s tak závažným postižením byly dříve osvobozeny od povinné školní docházky.

Veškerá činnost s žáky vychází z jejich důkladné znalosti a z kvalitně zpracovaných individuálně vzdělávacích plánů. Plánování práce školy i plánování práce žáků je hodnoceno jako velmi dobré.

Personální ani materiální podmínky nejsou dosud dořešeny. Personální podmínky jsou pouze vyhovující, materiální podmínky průměrné. Stejně jsou hodnoceny i podmínky psychohygienické. Organizování a kontrolní mechanismy jsou velmi dobré, vedení a motivování pracovníků je průměrné.

Doporučení pro další činnost školy:

- *pokračovat v úsilí o získání vyhovujících prostor,*

- *zlepšit úroveň personálního zajištění výuky,*
- *řádně zajistit ochranu osobních údajů žáků i zaměstnanců.*

V souladu s §5 odst. 3 c) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízením a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, ČŠI hodnotí činnost školy ve sledovaných oblastech jako průměrnou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Nosková
Další zaměstnanci ČŠI	Věra Jiránková a Marie Vančáková	

V Hradci Králové dne 14. prosince 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 12. 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jana Potočková

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodrzuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodrzuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2. 1. 2002	093 005/02-2002
Zřizovatel	2. 1. 2002	093 006/02-2002

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.